

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ
РАДА АДВОКАТІВ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Етичні аспекти відносин між адвокатами

Доповідач - Оксана Барилюк

*Адвокат, членкиня КДКА Хмельницької
області, Голова Комітету захисту прав адвокатів та
гарантій адвокатської діяльності при Раді адвокатів
Хмельницької області*

Prezentacii.com м. Хмельницький
2026 р.

- ***Кожен має право на професійну правничу допомогу.***

- ***Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав***

/ст. 59 Конституції України/

➤ **Для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура.**

➤ **Виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення.**

/ст. 131² Конституції України/

- **Честь та гідність адвокатської професії, доброчесність та бездоганна репутація окремого адвоката є одним із десяти основоположних принципів професії адвоката.**

*Хартія основних принципів європейської адвокатської професії
/24.11.2006 р./*

- “...роль адвокатів у системі правосуддя тягне за собою ряд обов’язків і обмежень, особливо у зв’язку з професійною діяльністю, яка повинна бути прямою, чесною і гідною. Професія адвоката є однією з професій, представники якої повинні дотримуватись вищих і більш суворих стандартів поведінки.”

Рішення Європейського Суду з прав людини:

Касадо Кока проти Ісландії, 24.02.1994

Штойр проти Нідерландів, 20.11.2006

Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики.

ст. 21 ЗУ України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»

Надзвичайна важливість функціонального навантаження адвокатури вимагає від адвокатів слідування високим етичним стандартам поведінки.

При цьому специфіка, комплексний характер обов'язків, що покладені на адвокатуру, обумовлюють необхідність збалансування засад служіння адвоката інтересам окремого клієнта та інтересам суспільства в цілому, дотримання принципів законності і верховенства права.

Преамбула Правил адвокатської етики

Корпоративна культура – це система цінностей та переконань, які розділяє кожен член корпорації та передбачає його поведінку, обумовлює характер життєдіяльності організації.

“Корпоративна культура, це перш за все, система базових уявлень, тобто таких подань, які не просто описані і зафіксовані в документах і яких дотримується група, але таких, які існують у головах людей і відповідно до яких здійснюється їх діяльність в даній організації “

*(Едгард Шейн – американський психолог,
засновник наукового напрямку “Організаційна психологія”)*

❖ Правила професійної етики передбачають добровільне виконання їх тими, на кого поширюється їх дія, з метою забезпечення виконання адвокатом своїх обов'язків так, як це прийнято в будь-якому цивілізованому суспільстві. Недодержання адвокатом цих правил карається, аж до застосування до нього дисциплінарних санкцій.

/Загальний кодекс правил для адвокатів Європейського Співтовариства/

Правила корпоративної культури та норм поведінки адвокатів України встановлені у Правилах адвокатської етики

- ❖ Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» вимагає від адвокатів дотримання Правил адвокатської етики як одного з основних професійних обов'язків адвоката (п.1 ч.1 ст.21 Закону)
- ❖ Дія Правил адвокатської етики поширюється на всіх адвокатів України, а також на адвокатів іноземних держав, які здійснюють адвокатську діяльність в Україні, незалежно від обраних ними форм здійснення адвокатської діяльності (індивідуально, у формі адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання)

п.2 ст.2 Правил адвокатської етики/

- ❖ **Всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві.**
- ❖ **Цього принципу адвокат зобов'язаний дотримуватись у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших.**
- ❖ **Адвокат не повинен вчиняти дій, спрямованих на обмеження незалежності адвокатської професії, честі, гідності та ділової репутації своїх колег, підрив престижу адвокатури та адвокатської діяльності.**

Критика діяльності, рішень, порядку формування, членів органів адвокатського самоврядування тощо не може бути:

- ❖ спрямована на приниження авторитету адвокатури, адвокатської професії та статусу адвоката;**
- ❖ бути вираженою у принизливій чи такій, що порочить честь, гідність та ділову репутацію особи формі;**
- ❖ не може містити завідомо неправдиву інформацію або заклики до невиконання рішень органів адвокатського самоврядування.**

❖ При здійсненні професійної діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватись загальноприйнятих норм ділового етикету, в тому числі щодо зовнішнього вигляду.

❖ Діловий етикет адвоката включає необхідність дотримання відповідних етичних стандартів його робочого місця, зовнішнього вигляду, ділового мовлення (усного та письмового) тощо.

Взаємини між адвокатами повинні будуватись на засадах :

- **взаємної поваги, дотримання професійних прав адвокатів та гарантій професійної діяльності, слідування принципам адвокатської діяльності, передбаченим ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Правилами адвокатської етики. Рішеннями З'їзду, актами РАУ, НААУ;**
- **Корпоративна єдність адвокатів вимагає від них взаємної довіри та співпраці на користь їх клієнтів, зокрема уникнення штучного породження чи поглиблення конфліктів між клієнтами.**

*принцип пріоритетності інтересів клієнта
має перевагу перед міркуваннями
корпоративної єдності*

*При цьому адвокат має залишатись
незалежним від свого клієнта.*

НЕПРИПУСТИМО

- ✓ Допускати стосовно іншого адвоката висловлювань, що принижують його честь та гідність, завдають шкоди його діловій репутації, нетактовних та принизливих висловів;
- ✓ Поширювати свідомо неправдиві відомості про іншого адвоката;
- ✓ Схиляти клієнта іншого адвоката до розірвання з ним договору про надання правничої допомоги;
- ✓ Спілкуватись з клієнтом іншого адвоката без згоди останнього з приводу доручення, яке ним виконується;

НЕПРИПУСТИМО

- ✓ Намагатись схилити до укладення договору про надання професійної правничої допомоги особу, що прийшла до іншого адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання);
- ✓ Навмисно вводити іншого адвоката в оману стосовно справи, в судовому розгляді якої вони обидва беруть участь, щодо місця, часу проведення судових засідань, результатів розгляду справи судами різних інстанцій, наявності доказів (і намірів їх представляти), що в дійсності не існують, намірів свого клієнта, які стосуються предмету спору та ведення справи, умов мирової угоди, що пропонується.

НЕПРИПУСТИМО

✓ прямо або опосередковано схилити клієнта до зміни адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання), якщо немає об'єктивних підстав вважати, що подальше надання правової допомоги клієнту іншим адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням) може завдати шкоди його інтересам.

Приймаючи доручення від клієнта, адвокат повинен з'ясувати :

- ❖ **Чи не пов'язаний клієнт чинним договором на виконання тотожного або такого, що частково збігається з обсягом доручення з іншим адвокатом.**
- ❖ **Якщо клієнт пов'язаний чинним договором з іншим адвокатом на виконання тотожного або такого, що частково збігається за обсягом, доручення та бажає залучити ще одного адвоката, адвокат, у випадку згоди на це клієнта, зобов'язаний роз'яснити клієнту про його обов'язок одразу після укладення договору про надання правничої Допомоги, проінформувати про це адвоката, який раніше прийняв доручення від клієнта.**

- **Адвокат, залучений до участі в окремій процесуальній дії, повинен невідкладно після отримання доручення вжити всіх можливих заходів щодо з'ясування, який саме адвокат (адвокати) представляє інтереси клієнта у цій справі, негайно зв'язатися з цим адвокатом (адвокатами), з'ясувати причини його (їх) відсутності, а також особливості позиції надання професійної правничої (правової) допомоги адвокатом (адвокатами) у цій справі.**
- **Адвокат під час участі в окремій процесуальній дії не має права відступати від позиції клієнта та основного адвоката (адвокатів) у цій справі.**

- **в разі спілкування між адвокатами за допомогою матеріальних носіїв інформації адвокат, який передає відомості, конфіденційність яких він бажає зберегти, має чітко повідомити про це адвоката-рецепієнта інформації, а останній має зберігати конфіденційність такої інформації або негайно повідомити про неможливість її забезпечення**

Окремі аспекти дотримання принципу взаємної поваги між адвокатами:

- Адвокат повинен уникати розголосу в засобах масової інформації або поширення іншим способом (в тому числі за допомогою мережі Інтернет, соціальних мереж) відомостей, що принижують честь та гідність іншого адвоката, ганьблять його чи адвокатське бюро/адвокатське об'єднання або адвокатуру України.
- Адвокат не повинен обговорювати з клієнтами обставини, що стосуються особистого життя іншого адвоката, його матеріального стану, походження, національної належності та інші обставини відносно адвоката, які не стосуються суті доручення.
- Адвокат не може вдаватись до антиреклами стосовно іншого адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання) або використовувати цей метод при рекламуванні своєї діяльності.

Дотримання принципу поваги до адвокатської професії в публіцистичній діяльності адвоката

- В своїх публіцистичних матеріалах адвокат не повинен поширювати відомостей, які ганьблять честь, гідність чи ділову репутацію інших адвокатів, або престиж адвокатури як такої

**При веденні сторінок у соціальних мережах та
рекламуванні своєї професійної діяльності, в
тому числі і через соціальні мережі, адвокат
зобов'язаний дотримуватись принципів
здійснення адвокатської діяльності та норм
Правил адвокатської етики.**

Принципи поведінки адвокатів у соціальних мережах

- Участь адвоката у соціальних мережах (наприклад, але не обмежуючись: Facebook, Twitter, LinkedIn, Pinterest, Google Plus+, Tumblr, Instagram, Flickr, MySpace та інших), Інтернет-форумах та застосування ним інших форм спілкування в мережі Інтернет є допустимими, проте адвокат може розміщувати, коментувати лише ту інформацію, використання якої не завдає шкоди авторитету адвокатів та адвокатури в цілому.
- Адвокат, при використанні соціальних мереж та інтернет форумів та інших форм спілкуванні в мережі Інтернет, повинен дотримуватись високих стандартів чесності та пам'ятати про наслідки їх невиконання для його професійної репутації та авторитету адвокатури

Використання адвокатом соціальних мереж, Інтернет-форумів та інших форм спілкування в мережі Інтернет повинно відповідати наступним принципам:

- незалежності;**
- професійності;**
- відповідальності;**
- чесності;**
- стриманості та коректності;**
- гідності;**
- недопущення будь-яких проявів дискримінації;**
- толерантності та терпимості;**
- корпоративності та збереження довіри суспільства;**
- конфіденційності.**

При встановленні контактів та спілкуванні у соціальних мережах, Інтернет-форумах та інших формах комунікації в мережі Інтернет адвокат повинен:

- проявляти властиву професії стриманість, обережність та коректність;**
- не допускати публічного надання коментарів адвокатами під час здійснення адвокатської діяльності, а так само і в якості особистих суджень, позицій іншого адвоката/представника у справі, в якій вони не беруть участі.**

Під час надання коментарів адвокатами по конкретним справам необхідно щоб такі коментарі не порушували положень чинного законодавства, Правил адвокатської етики, рішень З'їзду адвокатів України, Ради адвокатів України, а також відповідали вимогам до адвокатів та адвокатської діяльності, що встановлені чинним законодавством, Правилами адвокатської етики, рішеннями З'їзду адвокатів України та Ради адвокатів України.

- ❖ **Висловлювання адвоката в соціальних мережах, Інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет не повинні мати притаманний правовий нігілізм, будь-який вид агресії, ворожнечі і нетерпимості.**
- ❖ **Адвокат зобов'язаний вести себе шанобливо і не допускати образливої поведінки.**

❖ **Будь-які заяви, коментарі адвоката в соціальних мережах, Інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет, в тому числі під час обговорення і роз'яснення правових норм, особливостей судочинства, дій його учасників, повинні бути відповідальними, достовірними і не вводити в оману**

Адвокату не слід здійснювати заяв в соціальних мережах, Інтернетфорумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет від імені адвокатської спільноти і видавати свою думку за її спільну думку, а також враховувати чи відповідають його дії в соціальних мережах іміджу та статусу адвоката

Вимоги до рекламування адвокатської діяльності

Рекламні матеріали про адвокатську діяльність (та будь-які інші матеріали такі як бланки, візитівки та інше) не можуть містити:

- оціночних характеристик відносно адвоката;
- критики адвокатами інших адвокатів;
- заяв про вірогідність успішного виконання доручень та інших заяв, що можуть викликати безпідставні надії у клієнтів;
- вказівок, які можуть сформувати уявлення, що діяльність саме цього адвоката характеризується рисами і показниками, притаманними, в дійсності, адвокатурі як такій (ст. 13 ПАЕ).

- **Рекламні матеріали про діяльність адвоката мають бути об'єктивними, достовірними, чіткими та зрозумілими й не повинні містити натяків, двозначностей або іншим чином утворювати підґрунтя для введення потенційних клієнтів в оману, а також мають відповідати розумним естетичним вимогам.**

Рекламні матеріали не можуть демонструватись (розміщуватись) за допомогою способів (у способи), які дискредитують інститут адвокатури, створюють умови для його зневаги, принижують професію та статус адвоката України.

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКА КРАЙОВА ОРГАНІЗАЦІЯ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ

НАМІСНИК БОГА НА ЗЕМЛІ
МАЙБУТНІЙ ВОЛОДАР СВІТУ
КОРОНОВАНИЙ ГОСПОДОМ БОГОМ

РОГУЛЯ
Андрій Йосифович
адвокат
Божий поет

Україна, м. Львів
e-mail: raj-1369@ukr.net

тел.: +38-067-670-00-65
+38-050-370-90-09

Форми реагування адвоката на незаконні або неетичні дії іншого адвоката

- Допустимими формами реагування адвоката на незаконну або неетичну поведінку іншого адвоката, якою заподіяна або може бути заподіяна шкода інтересам адвоката, його клієнта, адвокатського об'єднання, бюро, органів адвокатського самоврядування або адвокатури як такої, слід вважати звернення (заяви, скарги) до органів адвокатського самоврядування, в тому числі наділених дисциплінарними повноваженнями стосовно адвокатів, а також використання інших форм захисту прав та законних інтересів особи, передбачених законодавством України.

- При виникненні конфлікту між адвокатами кожен з них за можливості має вжити заходи мирного врегулювання такого конфлікту з участю іншого адвоката.
- В разі ініціації адвокатом дисциплінарного провадження стосовно іншого адвоката він має попередньо повідомити про це Раду адвокатів регіону за робочим місцем адвоката згідно відомостей в Єдиному реєстрі адвокатів України, а стосовно адвоката іноземної держави – асоціацію адвокатів чи правове товариство відповідної держави для пошуку шляхів мирного залагодження конфлікту.

- **При виникненні конфлікту між адвокатами, наслідком якого є звернення одного з них зі скаргою до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, адвокат, який ініціював звернення, зобов'язаний надати докази того, що ним вжиті заходи мирного врегулювання такого конфлікту, зокрема, документи, що свідчать про звернення останнього до Ради адвокатів регіону за робочим місцем адвоката згідно відомостей в Єдиному реєстрі адвокатів України, а стосовно адвоката іноземної держави – асоціації адвокатів чи правового товариства відповідної держави.**

НЕ ДОПУСКАЄТЬСЯ !!!

- **зловживання правом на звернення до органів адвокатського самоврядування, в тому числі наділених дисциплінарними повноваженнями, щодо ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката.**

Адвокат України має також визнавати професійний статус адвокатів іноземних держав, які здійснюють адвокатську діяльність в Україні згідно з Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», ставитись до них з повагою, як до колег, будувати свої взаємовідносини з ними у відповідності до загальних етичних засад взаємовідносин, визначених Правилами адвокатської етики

Дякую за увагу!

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!